

منتقد سعودی در کنسولگری عربستان به قتل رسیده است

سیناسیزبان

یک هفته از گم شدن خبرنگار منتقد دولت سعودی گذشته است. جمال خاشقجی، خبرنگار برجسته و منتقد دولت آل سعود در حالی که با نامزد خود در محل کنسولگری عربستان در استانبول حاضر شد تا مدارک لازم برای ثبت ازدواج خود با خدیجه چنگیز، نامزد ترک خود را دریافت کند، ناپدید شد. نامزد وی که در محل در ورودی کنسولگری منتظر بود، این خبر را به پلیس ترکیه اطلاع داد. چندی بعد برخی رسانه‌ها از مرگ جمال خاشقجی اطلاع دادند. البته خبر کشف جسد وی هنوز در هیچ رسانه‌ای به طور رسمی منتشر نشده است. با این وجود برخی خبر از مثله شدن جسد می‌دهند. هر چند مقامات سعودی هر گونه ارتباطی را از سوی دولت عربستان با مرگ خاشقجی را رد کرده‌اند، اما تأیید مرگ وی با مسئولیت سعودی‌ها می‌تواند عواقب بسیاری را در جامعه بین‌المللی و داخل پادشاهی سعودی برای دولت و شاهزاده بن سلمان پراوازه به همراه داشته باشد. از آنجا که خبر این حادثه هنوز به تأیید نرسیده است، دولت‌های غربی حامی بن سلمان هنوز موضع رسمی خود را در این رابطه ابراز

نکرده‌اند. نیویورک تایمز با بررسی این تحقیقات گزارشی را منتشر کرده است. کارشناسان ترک معتقدند که شهروند سعودی منتقد دولت، در داخل کنسولگری سعودی در استانبول به قتل رسیده است. ۵ مقام درگیر در این بررسی این خبر را تأیید کردند. این مقامات به نحوی با پرونده درگیر بوده‌اند یا از اطلاعات تحقیقات مطلع شده‌اند. به گفته نامزد جمال خاشقجی، منتقد شناخته شده دولت سعودی، وی روز سه‌شنبه، (۱۰ مهر ۱۳۹۷) برای دریافت اسنادی به منظور ثبت ازدواجشان، وارد کنسولگری عربستان در استانبول شد و دیگر بازنگشت. خدیجه چنگیز، نامزد وی وارد کنسولگری نشده بود و بیرون ساختمان منتظر خاشقجی بوده است. به گفته دو مقام آگاه از تحقیقات، عوامل دولت سعود در داخل کنسولگری منتظر ورود جمال بودند. این مقامات با هدف ساکت کردن وی اخیراً وارد ترکیه شده بودند. هنوز مشخص نیست که این افراد با قصد بازگرداندن وی به عربستان به ترکیه سفر کرده بودند و اتفاقی ناخواسته منجر به مرگ وی شده است یا آنکه از ابتدا مأموریت کشتن وی را داشته‌اند.

اگر این تحقیقات تأیید شوند، رسوایی بزرگی برای عربستان سعودی رقم می‌خورد که اتفاقی ناگوار برای شاهزاده ۳۳ ساله سعودی، محمد بن سلمان خواهد بود، کسی که خود را به عنوان صلح و مدرن‌ساز پادشاهی سعودی معرفی کرده و آوازه اصلاحات وی در دنیا پیچیده است. البته مقامات سعودی حتی خبر بازداشت آقای خاشقجی را در کنسولگری این کشور رد کرده‌اند و مدعی هستند اطلاعاتی از موقعیت وی ندارند. در بیانیه‌ای که شب‌شنبه (۱۴ مهر) مقامات سفارت سعودی در واشنگتن منتشر کردند، اتهامات قتل خاشقجی را بی‌اساس دانسته‌اند. هیچ مقام ترکی در مورد یافته‌های این تحقیقات اظهار نظر نکرده است، با این حال دولت ترکیه روز یکشنبه اعلام کرد که در حال انجام تحقیقات جنبی در مورد ناپدید شدن آقای خاشقجی است. افراد مشمول در این بررسی، هیچ توضیحی درباره نحوه قتل یا شواهدی که منجر به نتیجه‌گیری قتل آقای خاشقجی شده است، ندادند. خاشقجی ۵۹ ساله، پیش‌تر به عنوان مشاور ارشد مقامات دولتی سعودی فعالیت داشته و یکی از

توران کشلکجی، رئیس انجمن رسانه‌های عرب ترکیه و دوست آقای خاشقجی، به روزنامه تایمز گفته است که مقامات ترک با وی تماس گرفته و مرگ خاشقجی را تأیید کرده‌اند

روزنامه‌نگاران برجسته عربستان نیز به شمار می‌روند. اما از سال گذشته که وی تبعید داوطلبانه را پذیرفت، شروع به نوشتن مقالاتی در انتقاد از شاهزاده بن سلمان کرد، کسی که از سال ۲۰۱۵ با به قدرت رسیدن پدرش، قدرت اجرایی وسیعی را در داخل پادشاهی سعودی به دست آورد و با وجود آدم‌ربایی نخست‌وزیر لبنان، شروع جنگ خونین در یمن و زندانی کردن صدها شخصیت برجسته سعودی در یک هتل لوکس به جرم فساد، شاهزاده عربستان حمایت‌های قدرت‌های غربی از جمله دولت ایالات متحده آمریکا را برای خود دارد، آمریکایی که از سیاست‌های اقتصادی و اصلاحات اجتماعی محدود وی به شدت استقبال کرده است. اما اگر مرگ آقای خاشقجی در ترکیه تأیید شود، می‌تواند بازی را تغییر دهد. اقدامی که احتمالاً از

سوی نهادهای بین‌المللی خشونت گستاخانه خوانده می‌شود و احتمالاً قبری برای آرزوهای بن سلمان خواهد بود. آرزوهایی که از سوی منتقدان بی‌شرمانه و بی‌پروا خوانده شده تا به تحکیم قدرت در داخل و سرکوب مخالفان در داخل و خارج منجر شود. نتیجه‌گیری قتل خاشقجی در نتیجه بررسی‌های ۳ فرد آگاه از تحقیقات بوده است. دو نفر از این افراد ترک تبار و یک مقام ارشد از کشورهای عربی بوده است. هر سه این افراد به صورت ناشناس این اطلاعات را ارائه کرده‌اند چرا که اجازه صحبت با رسانه‌ها را نداشتند.

همچنین اصلی آیدین تاسیز، یک مقام روابط خارجی شوروی اروپا در ترکیه که اطلاعات خود را از یک مقام ترک دریافت کرده بود نیز این خبر را منتشر کرد. آیدین تاسیز گفت: من از این می‌ترسم که مقامات فکر کنند که وی مرده است. مقامات هیچ مدرکی برای مرگ ندارند با این حال نتیجه گرفته‌اند که

وی مرده است. توران کشلکجی، رئیس انجمن رسانه‌های عرب ترکیه و دوست آقای خاشقجی، به روزنامه تایمز گفته است که مقامات ترک با وی تماس گرفته و مرگ خاشقجی را تأیید کرده‌اند. او گفت: مقامات موضوع را به من اطلاع دادند: اول اینکه خاشقجی کشته شده و ثانیا جسدش مثله شده است. مقامات عربی نیز مثله شدن جسد خاشقجی را تأیید کرده‌اند. روزشنبه (۱۴ مهر ۱۳۹۷) نیز روزنامه ترک آنادولو گزارش کرد که ۱۵ شهروند سعودی از جمله دیپلمات‌های این کشور در ۲ پرواز جداگانه وارد استانبول شدند و روز سه‌شنبه (۱۰ مهر ۱۳۹۷) در حوالی همان ساعتی که خاشقجی در کنسولگری بود، وارد این ساختمان شدند. آنها پس از آن ترکیه را به مقصد عربستان ترک کردند.

بر اساس اعلام افراد آگاه به تحقیقات، این افراد مأموران سعودی بوده‌اند که قرار بوده به مساله خاشقجی رسیدگی کنند. محمد الاوتیبی، سرکنسول سعودی در استانبول روز یکشنبه از خبرگزاری رویترز دعوت کرد تا ضمن بازدید از این کنسولگری عدم حضور خاشقجی در این مکان را تأیید کند.

هر چند مقامات سعودی هر گونه ارتباطی را از سوی دولت عربستان با مرگ خاشقجی را رد کرده‌اند، اما تأیید مرگ وی با مسئولیت سعودی می‌تواند عواقب بسیاری را در جامعه بین‌المللی و داخل پادشاهی سعودی برای دولت و شاهزاده بن سلمان پراوازه به همراه داشته باشد.

اوتیبی گفت: بنده می‌خواهم اعلام کنم که جمال در کنسولگری و حتی در عربستان نیست و کنسولگری و سفارت عربستان در حال همکاری برای یافتن وی هستند. ایده آدم‌ربایی یک شهروند سعودی در یک مأموریت دیپلماتیک نباید جایی در رسانه‌ها داشته باشد.

خدیجه چنگیز، نامزد ترک تبار خاشقجی در مصاحبه با تایمز گفته است که او در جریان مرگ آقای خاشقجی از طریق رسانه‌ها بوده، اما منتظر تأیید مقامات ترک است. او گفت: من نمی‌توانم بپذیرم چنین چیزی در ترکیه اتفاق افتاده است. عربستان سعودی نمی‌تواند جواب این مساله را بدهد. ترکیه هیچ‌وقت چنین چیزی را نمی‌پذیرد. این اتفاق در تاریخ ترکیه رخ نداده است.

احتمالاً دولت ترکیه در صورت تأیید قتل خاشقجی، این اتفاق را یک مساله مهم دیپلماتیک بخواند و خواستار پاسخ در قبال آن باشد. شاهزاده بن سلمان چهارشنبه شب (۱۱ مهرماه) در مصاحبه‌ای با بلومبرگ هر گونه آگاهی و مسئولیت در قبال سرنوشت آقای خاشقجی را رد کرد. وی گفت: ما شایعاتی در مورد اتفاقات شنیده‌ایم و به عنوان یک شهروند سعودی تمایل داریم از چیزی که برای او اتفاق افتاده با خبر شویم و به همین منظور مذاکره‌ای را با دولت ترکیه ادامه می‌دهیم. ما چیزی برای مخفی‌کاری نداریم. وقتی از بن سلمان در مورد اتهامات علیه آقای خاشقجی پرسیده شد، پاسخ داد: اول باید بدانیم جمال کجاست.

بررسی شکایت ۲ میلیاردی ایران از آمریکا در لاهه

دیوان لاهه از امروز (دوشنبه) بار دیگر در پرونده‌ای جدید به بررسی شکایت ایران از آمریکا در زمینه نقض پیمان مودت از طریق مصادره غیرقانونی اموال بانک مرکزی می‌پردازد.

به گزارش ایران‌پس از بررسی و صدور رای در مورد پرونده درخواست قرار موقت ایران در ارتباط با سرگیری تحریم‌های آمریکا و نقض پیمان مودت سال ۱۹۵۵، دیوان بین‌المللی دادگستری (دیوان لاهه) از امروز به مدت چهار روز جلسات استماع علنی در پرونده تصرف ۲ میلیارد دلار اموال ایران در آمریکا و نقض متعاقب پیمان مودت را در کاخ صلح لاهه هلند برگزار خواهد کرد.

جمهوری اسلامی ایران ۲۶ خرداد ۱۳۹۵ در باره اختلاف مربوط به تعلقات دولت آمریکا نسبت به پیمان مودت روابط اقتصادی و حقوق کنسولی میان ایران و آمریکا که در روز ۱۵ اوت ۱۹۵۵ (۲۳ مرداد ۱۳۴۴) از سوی دو طرف امضا و در ۱۶ ژوئن ۱۹۵۷ (۲۶ خرداد ۱۳۳۶) لازم الاجرا شده است، دادخواستی را در دفتر دیوان بین‌المللی دادگستری ثبت کرد.

در دادخواست ایران به دادگاه لاهه آمده است: ایالات متحده با این موضع که ایران حامی تروریسم است (موضعی که ایران آن را قویاً رد می‌کند) شماری اقدامات اجرایی و قانون‌گذاری اتخاذ کرده است که اثر عملی آن‌ها تأثیر بر منافع و آزادی‌های ایران و موسسات ایرانی از جمله بانک مرکزی ایران و برخلاف پیمان مودت و از طریق اجرای رسیدگی‌هایی قضایی علیه ایران است.

دیوان لاهه ۱۱ مهر نیز پس از چند هفته بررسی شکایت ایران از تحریم‌های ۱۵ مرداد آمریکا، با تأیید برخی از درخواست‌های ایران تا صدور رای نهایی، رای به تعلیق تحریم‌های ضد ایرانی و واشنگتن در حوزه‌های دارویی، وسایل پزشکی، غذایی و هوانوردی داد.

آراء دیوان لازم الاجرا بوده و غیر قابل فرجام‌خواهی است. وزارت امور خارجه آمریکا پس از صدور رای دیوان اعلام کرد که پیمان مودت را فسخ می‌کند. بر اساس بند ۳ ماده ۲۳ پیمان مودت، هر یک از طرفین می‌تواند با دادن اخطار کتبی به مدت یک سال به طرف دیگر این عهدنامه را فسخ کند.

یک خودرو در بغداد با بمب دست‌ساز منفجر شد

انفجار یک خودروی شخصی در منطقه النصر و السلام (غرب بغداد) در اثر الصاق یک بسته انفجاری یک زخمی بر جای گذاشت. به گزارش ایران‌پس، رسانه‌های عراقی روز یکشنبه به نقل از یک منبع امنیتی اعلام کردند که یک خودروی شخصی که یک بسته انفجاری به آن الصاق شده بود در حال عبور از منطقه النصر و السلام منفجر شد.

به گفته این منبع امنیتی صاحب خودرو بر اثر انفجار زخمی شده است. این منبع امنیتی که خواستار عدم ذکر نامش شد، گفت: نیروهای امنیتی عراق محل وقوع این حادثه را محاصره کرده‌اند. گفتنی است که در روز گذشته نیز در دو شهر فلوجه (از توابع الانبار عراق) و پالایشگاه بیجی (شمال استان صلاح الدین عراق) خودروهای بمب‌گذاری شده منفجر شدند. سیف بدر سخنگوی وزارت بهداشت عراق در اظهاراتی روز شنبه گفته است که انفجار بمب در مسیر حرکت خودرو حامل کارکنان پالایشگاه بیجی باعث کشته شدن یک نفر و زخمی شدن ۳۲ نفر دیگر شد.

خبر

افزایش حضور آمریکا در دریای چین جنوبی

افزایش نگرانی‌ها از آغاز جنگ جهانی سوم

هفته گذشته رویارویی دو ناو جنگنده چین و آمریکایی در دریای چین جنوبی که نزدیک بود به فاجعه‌ای دیگر منجر شود، حادثه‌هایی ۱۷ سال پیش این دو کشور در همین منطقه را یادآوری کرد و نشان داد که تا شروع درگیری و جنگی فاجعه‌بار فاصله چندانی نداریم. یک هواپیمای جاسوسی آمریکایی روز ۱ آوریل ۲۰۰۱، در مأموریت شناسایی منظمی در حال پرواز روی دریای چین جنوبی بود که با یک جت جنگنده چینی برخورد کرد، خلبان جت چینی کشته شد و ۲۴ خدمه پرواز آمریکایی نزدیک به دو هفته در جزیره هانیان به گروگان گرفته شدند. اگر چه واشنگتن و پکن توانستند این بحران را به سرعت مدیریت کنند اما این تصادف به عنوان موضوعی برای ادامه رزمایش‌های نظامی بین این دو قدرت بزرگ جهان باقی ماند.

«اس سی ام پی» نوشت: «هفته گذشته، پس از ۱۷ سال، خبر نزدیک شدن بیش از حد و خطرناک دو ناو جنگنده چینی و آمریکایی به هم و احتمال برخورد شدید این دو، مانند خوابی بود که دوباره در حال تکرار شدن بود. هر دو طرف یکدیگر را متهم به ایجاد زمینه برای بحرانی دیگر کردند؛ طرف‌های آمریکایی، چین را به دلیل رزمایش‌های نامنم و غیر حرفه‌ای و سد کردن راه ناو آمریکایی در حین این رزمایش، سرزنش کردند.» سخنگوی وزارت دفاع چین نیز آمریکا را به دلیل ارسال ناوهای جنگنده خود به نزدیکی جزایر چین در دریای چین جنوبی مقصر دانست و گفت: این عمل آمریکا، تهدیدی جدی برای امنیت و حق حاکمیت چین بوده است و به شدت روابط بین ارتش دو کشور را تضعیف می‌کند و ثبات و صلح در منطقه را نیز کاهش خواهد داد.

به نوشته اس سی ام پی رویارویی شدید و تهاجمی واشنگتن و پکن و دیگر تنش‌های دو جانبه که در صدر آنها اعمال جنگ تجاری توسط آمریکا قرار دارد، افکار عمومی را بر

رویکردهای دیپلماتیک خود را با ایجاد روابط اقتصادی و سیاسی نزدیک با کشورهای جنوب شرقی آسیا به منظور رفع نگرانی‌های خود در مورد این جزایر مورد مناقشه را کاهش داده است. جزایر اسپرتلی جزیره‌ای در جوب دریای چین جنوبی است که هر یک از کشورهای چین، ویتنام، فیلیپین، مالزی، برونی و تایوان بر بخش‌هایی از این جزیره ادعای مالکیت دارند. ایالات متحده این دریا را جزئی از آب‌های بین‌المللی می‌داند و بر حق قانونی رفت و آمد کشتی‌ها و زیردریایی‌هایش در

این دریا تأکید می‌ورزد. در اصل آنچه در دریای چین جنوبی اتفاق می‌افتد، بازی قدرتی بین قدرت حاکم و قدرت رو به رشد است. به عقیده برخی تحلیلگران، این اتفاقی که نزدیک بوده تصادفی بین کشتی‌های جنگی آمریکا و چین منجر شود، نشانه‌ای از استقامت تهاجمی فزاینده چین در دریای چین جنوبی است؛ درست مثل ۱۷ سال پیش و برخورد جت جنگی چینی با هواپیمای آمریکایی که چین باز هم از آن به عنوان رزمایش نظامی یاد می‌کند.